

Sygn. akt VII U 758/18

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21.11.2018 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant : st. sekretarz sądowy Agnieszka Samborska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 21.11.2018 r. w Świdnicy

sprawy **T. R.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wysokość emerytury - rekompensatę

na skutek odwołania **T. R.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 21.05.2018 r. Nr (...)

I. oddala odwołanie,

II. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

Sygn. akt VII U 758/18

UZASADNIENIE

T. R. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 21.05.2018 r. znak: (...), w której strona pozwana odmówiła mu przyznania prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Zdaniem wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych powinna zostać uwzględniona praca wykonywana przez wnioskodawcę w godzinach nadliczbowych w charakterze instruktora praktycznej nauki zawodu. Wnioskodawca podniósł, że pracował w tym charakterze przez 14 lat 9 miesięcy i 16 dni, ale wypracował 3300 godzin nadliczbowych, których uwzględnienie dałoby ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniosła o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, wskazując że wnioskodawca nie udokumentował wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat. Strona pozwana uwzględniła

wnioskodawcy łącznie 14 lat i 9 miesięcy takiej pracy. Natomiast godziny nadliczbowe nie wpływają na staż pracy, ale wysokość świadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. R. (ur. (...)) w okresie 01.09.1965r.-31.08.1968r. był zatrudniony w (...) w B. w charakterze ucznia praktycznej nauki zawodu. Następnie pracował w tym zakładzie na stanowisku ślusarza od dnia 10.09.1968r. przy maszynach: obrabiarce i frezerce, zajmując się mechaniczną obróbką metali w oparciu o rysunki techniczne.

W okresach: 25.03.1985r.-09.06.1985r. oraz 01.01.1986r.-26.09.2000r. wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu, w pełnym wymiarze czasu. Na tym stanowisku wnioskodawca zajmował się szkoleniem uczniów szkół zawodowych w ramach nauki zawodu, odbywania przez nich praktyk zawodowych. Do jego obowiązków należało m.in. szkolenie stanowiskowe uczniów, nadzór nad nimi, szkolenie w zakresie bhp, itp. Powód w razie konieczności pracował w godzinach nadliczbowych.

W trakcie zatrudnienia wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego (14.02.1989r.-03.03.1989r.) oraz zasiłków chorobowych (22.01.1991r.-25.01.1991r., 26.06.1991r.-29.06.1991r., 15.06.1992r.-31.08.1992r., 12.10.1992r.-26.10.1992r., 03.11.1992r.-26.11.1992r., 04.01.1994r.-20.01.1994r., 01.02.1994r.-04.02.1994r., 21.07.1994r.-24.07.1994r., 22.09.1994r.-26.09.1994r., 26.01.1995r.-31.01.1995r., 21.01.1997r.-04.02.1997r., 08.04.1997r.-22.04.1997r., 01.10.1997r.-19.10.1997r., 23.06.2000r.-23.07.2000r., 27.07.2000r.-15.09.2000r.).

Po ustaniu ww. zatrudnienia wnioskodawca był zarejestrowany jako bezrobotny, a następnie pobierał świadczenie przedemerytalne od dnia 3.10.2000r.

W dniu 26.09.2017 r. wnioskodawca złożył u strony pozwanej wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 25.10.2017r. strona pozwana przyznała wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 01.10.2017r.

W dniu 21.11.2017 r. wnioskodawca zwrócił się do strony pozwanej o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca przedłożył decyzję(...) z dnia 26.09.2000 r. określającą 14 lat 9 miesięcy i 16 dni stażu pracy pedagogicznej zaliczanej do I kategorii zatrudnienia (25.03.1985r.-09.06.1985 r., 01.01.1986-26.09.2000r.).

Decyzją z dnia 30.11.2017 r. strona pozwana odmówiła prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury wraz z rekompensatą, z uwagi na udokumentowanie przez wnioskodawcę 14 lat 9 miesięcy i 16 dni pracy w warunkach szczególnych, zamiast wymaganych 15 lat.

W dniu 10.05.2018 r. wnioskodawca wystąpił z kolejnym wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury wraz z rekompensatą, domagając się uwzględnienia do stażu pracy godzin nadliczbowych przepracowanych w okresie 01.01.1986r.-26.09.2000 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 21.05.2018 r. strona pozwana odmówiła prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury wraz z rekompensatą, wskazując że ilość godzin nadliczbowych nie wydłuża okresu pracy w warunkach szczególnych, natomiast pracodawca potwierdził staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat 9 miesięcy i 16 dni.

Dowód: akta ZUS, zeznania wnioskodawcy e-protokół k.43 akt sprawy

Wnioskodawca pracował jako instruktor praktycznej nauki zawodu wyłącznie w okresach 25.03.1985r.-09.06.1985 r. i 01.01.1986-26.09.2000 r., co stanowi 14 lat 9 miesięcy i 16 dni. Powyższe okresy, po odliczeniu urlopu bezpłatnego, zostały uwzględnione przez stronę pozwaną do stażu pracy w warunkach szczególnych w całości. Wnioskodawca nie kwestionował braku 15 lat pracy w warunkach szczególnych, jak również nie domagał się doliczenia innych okresów zatrudnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych - **Okoliczność bezsporna**

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało oddaleniu.

Na wstępie niniejszych rozważań należy podnieść, że prawomocną decyzją z dnia 30.11.2017r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy uwzględnienia rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych do wysokości emerytury pomostowej. W związku z tym sąd ubezpieczeń społecznych jest związany ostateczną decyzją organu rentowego, od której strona nie wniosła odwołania w trybie art. 477⁹ k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2008 r., I UK 376/07). Jednak w myśl art. 114 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. (Dz.U.2018.1270 j.t.) w zw. z art. 28 ust.1 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 j.t.) w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

W niniejszej sprawie powód złożył nowy wniosek o przyznanie prawa do w/w rekompensaty, powołując się na fakt pracy w godzinach nadliczbowych jako instruktor nauki zawodu.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 j.t.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Z kolei zgodnie z treścią art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270 j.t.) za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia, oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 ustawy). Natomiast rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury w warunkach szczególnych ustala się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983, nr 8, poz. 43).

Wnioskodawca nie wskazał żadnego okresu ujętego w wykazie A stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia, który to wykaz obejmuje rodzaje prac wykonywanych w szczególnych warunkach na określonych stanowiskach pracy i w wyszczególnionych gałęziach przemysłu.

Natomiast jako okres zatrudnienia uprawniający go do nabycia prawa do rekompensaty wskazał zatrudnienie w okresach: 25.03.1985r.-09.06.1985r. oraz 01.01.1986r.-26.09.2000r. na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu w (...) w B., podnosząc dodatkowo, iż pracował w godzinach nadliczbowych.

Zgodnie z § 15 w/w rozporządzenia nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1982 r. Nr 3, poz. 19, Nr 25, poz. 287, Nr 31, poz. 214 i z 1983 r. Nr 5, poz. 33), określoną w tej ustawie jako praca zaliczona do I kategorii zatrudnienia, **jest uważany za wykonującego pracę w szczególnym charakterze**. Jednak warunkiem sine qua non uznania tego zatrudnienia za pracę w szczególnym charakterze w myśl §15 w/w rozporządzenia, było wymienienie tej pracy w art. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 26.01.1982r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1982 r. Nr 3, poz. 19, Nr 25, poz. 287, Nr 31, poz. 214 i z 1983 r. Nr 5, poz. 33), a nadto zaliczenie jej w tej ustawie do I kategorii zatrudnienia. Jednak z chwilą wejścia w życie obecnej ustawy z dnia 26.01.1982r. - Karta Nauczyciela, nie obejmowała ona swym zakresem instruktorów praktycznej nauki zawodu; ani w art. 1 pkt 1-7, który określał zasięg podmiotowy tej ustawy, ani tym bardziej . Taki przepis do w/w ustawy został wprowadzony dopiero z dniem 6.04.2000r. na podstawie ustawy z dnia 18.02.2000r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 19, poz. 239), tj. po dniu 1.01.1999r. Natomiast do dnia 5.04.2000r. przepis art. 5 Karty Nauczyciela zawierał delegację dla Ministra Oświaty i Wychowania, zgodnie z którą mógł on rozciągnąć przepisy

ustawy lub niektóre jej postanowienia między innymi na pracowników uspołecznionych zakładów pracy pełniących funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza stanowiła podstawowe zajęcie. W dniu 10.08.1988r. **z mocą obowiązującą od dnia 1.09.1988r.** Minister Edukacji Narodowej wydał rozporządzenie w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów Karty Nauczyciela na instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz na niektórych innych pracowników uspołecznionych zakładów pracy, prowadzących prace pedagogiczne i wychowawcze (Dz. U. Nr 34, poz. 261), zgodnie z którym pracownicy pełniący funkcje instruktorów praktycznej nauki zawodu zostali objęci przepisami Karty Nauczyciela, między innymi w zakresie uprawnień emerytalnych.

A zatem dopiero od dnia 1.09.1988r. praca nauczycieli - instruktorów praktycznej nauki zawodu została objęta regulacją wynikająca z §15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., nr 8 poz. 43) Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10.01.2006r., I UK 129/05, OSNP 2006/23-24/365. Stąd też okres pracy wnioskodawcy na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu może być uwzględniona jako praca w szczególnym charakterze od dnia 1.09.1988r.

Brak jest również podstaw prawnych do uwzględnienia zwiększonego okresu tej pracy poprzez doliczenie godzin nadliczbowych. Należy zauważyć, że prawo do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych jest uzależnione do wykazania stażu 15 lat takiej pracy, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu. Przy czym w kwestii ustalenia stażu tej pracy stosuje przepisy ustawy emerytalnej, która w art. 5 ust. 1 stanowi, że przy ustalaniu prawa do emerytury i renty uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, okresy składkowe, o których mowa w art. 6 i nieskładkowe, o których mowa w art. 7. Przepisy ustawy emerytalnej, jak również ustawy o emeryturach pomostowych nie przewidują możliwości zaliczenia okresu zatrudnienia do stażu pracy w większym wymiarze, niż wynikający z dni i lat kalendarzowych. Do stażu pracy wymaganego przy ustaleniu prawa do emerytury w warunkach szczególnych, czy też do rekompensaty określonej w art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, może zostać uwzględnione zatrudnienie tylko w takiej ilości dni, miesięcy i lat, jakie wynikają z dni kalendarzowych pomiędzy podjęciem zatrudnienia, a jego ustaniem na danym stanowisku. Okoliczność wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych, niezależnie od ilości przepracowanych nadgodzin, nie wpływa na ustalenie stażu ubezpieczeniowego. Nadal będzie możliwe uwzględnienie tylko i wyłącznie kalendarzowego okresu zatrudnienia. Natomiast ilość nadgodzin niewątpliwie ma wpływ na wysokość wynagrodzenia, a co za tym idzie wysokość odprowadzanych składek, co w niniejszej sprawie nie było sporne.

Wnioskodawca przyznał, że nie posiada 15 lat pracy w warunkach szczególnych i nie wnosił o zaliczenie innych okresów pracy do tego stażu, zatem okoliczność ta nie wymagała dowodu stosownie do art. 229 k.p.c. Jednocześnie z akt ZUS, m.in. decyzji pracodawcy z dnia 26.09.2000 r. wynika, że staż pracy wnioskodawcy na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu wyniósł łącznie 14 lat 9 miesięcy i 16 dni (25.03.1985r. -09.06.1985 r. i 01.01.1986r. -26.09.2000r.), zaś liczą od dnia 1.09.1988r. - 12 lat i 26 dni.

Sąd daje wiarę twierdzeniom wnioskodawcy, że pracował on w ww. okresie w godzinach nadliczbowych, jednak brak jest jakichkolwiek dowodów potwierdzających faktyczny wymiar tej pracy. Powód, a także świadkowie, nie przedstawili żadnych wiarygodnych twierdzeń czy dowodów w tym zakresie. Niemniej jednak nie ma to znaczenia dla ustalenia stażu pracy w warunkach szczególnych, ponieważ przepisy ww. ustaw nie przewidują zaliczenia okresu zatrudnienia w wyższym wymiarze, niż kalendarzowy i liczenia roku - miesiąca - dnia w zwielokrotnieniu. Z tej też przyczyny słusznie organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy 15 lat pracy w warunkach szczególnych - w szczególnym charakterze.

Wobec powyższego Sąd stwierdza, że wnioskodawca nie nabył prawa do otrzymania rekompensaty określonej w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 102 k.p.c., na zasadzie słuszności, biorąc pod uwagę mylne przeświadczenie wnioskodawcy o możliwości doliczenia do tego stażu godzin nadliczbowych.